

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Acta Synodalia Osnabrvngensis Ecclesiae, Ab Anno Christi
MDCXXVIII.**

Brogberen, Johannes

Coloniae Agrippinae, 1657

Tabella Disciplinae Synodalis.

urn:nbn:de:hbz:466:1-14298

ORDO ET CÆRIMONIÆ SYNODI.

Um cura Pastoralis omnes summa sollicitudinis partes ab iis deposcat, quos Spiritus sanctus posuit regere Ecclesiam Dei, eorumque hereditas non nisi in Cruce Domini nostri Iesu Christi posita sit; Reverendissimus ac Illustrissimus Princeps ac Dominus, D. FRANCISCVS GVILIELMVS, Episcopus Os nabrugensis, &c. in functione muneris huius, quod, viginti sex ab hinc annis, magnum ac multiplex in hoc Episcopatu suo Os nabrugensi sustinuit, summo semper studio, vigiliisque maximis, perennique diligentia in hoc elaboravit, ut nihil, quantum per vires nature licuit, vel ab Illustrissima Sua Celsitudine, vel aliis etiam Clericis, cooperatoribus suis, partim errore aut ignorantia, partim etiam socordia aut negligentia, committatur, quod domui Dei ac pascendis Christi ovibus impedimento detrimentoque esse possit. Quæ causa est, quod præfatus Episcopus Os nabrugensis, Dominus Franciscus Guilielmus, Synodum Diæcesanam majorem Os nabrugensi habendam indixerit, die decimâ quartâ mensis Martii, anno millesimo sexcentesimo quinquagesimo primo, in hæc verba:

CITATIO AD SYNODVM.

Secundum antiquissimam consuetudinem huius Ecclesiæ Os nabrugensis, Reverendissimus & Illustrissimus Princeps ac Dominus, D. Franciscus Guilielmus, Episcopus Os nabrugensis, &c. feriâ tertîâ post Dominicam Oculi, quæ incidit in diem XIV mensis Martii, MDCCLI, celebrabit in Cathedrali hæc suâ Synodum Diæcesanam; ad quam, ex mandato Illustrissimæ Suae Celsitudinis, comparebunt omnes & singuli, qui de jure vel consuetudine eidem interesse tenentur. Sistant autem se pridie apud Illustrissimam Suam Celsitudinem Os nabrugensi, ut ejus mentem ac mandata ulterius intelligant. Signatum Iburgi, die vigesimâ quintâ Februarii, anno Christi MDCCLI, Episcopus Os nabrugensis vigesimo sexto.

Feriâ secundâ post Dominicam Oculi, pridie Synodi indictæ, die decimâ tertîâ Martii, ad horam tertiam pomeridianam, præsidente Illustrissimo & Reverendissimo Domino Episcopo, comparuerunt in Residentia Illustrissimæ Suae Celsitudinis, in loco ad id specialiter deputato, omnes ex Clero, ad Synodum evocati. Et, posteaquam singuli nomina sua edidissent, absenteque, per viciniores consacerdotes, aut Deanos r u rales, ad hoc specialiter

rogatos, vel scriptis vel oretenus excusati essent; sequentia puncta, sedulo diligenterque observanda, huius Synodi tempore proposita fuerunt.

TABELLA DISCIPLINÆ SYNODALIS.

- I. Clerus, ad Synodum convocatus, secum cogitet, quas ob causas hæc actio anniversaria celebretur.
- II. Omnes vos diligenter ad sacram Communionem præparate.
- III. Assidue, castè, pureque preces Deo adhibete.
- IV. Ad rei, cujus causa convenistis, gravitatem intenti, totâ animi cogitatione in eam incumbite.
- V. Ad cauponas ne divertite.
- VI. Nolite per plateas vagari, aut, præ curiositate, hac atque illac circumcurfare.
- VII. Ad Synodalem sessionem, statâ horâ indictâ, sollicitè convenite.
- VIII. Nec verò raptim, sed gravi incessu.
- IX. Vbi convenistis loco constituto, superpellicea munda ac decentia, aut alias vestes, pro Ecclesiastici beneficii ratione, induite.
- X. Decenter induti, ad statum sessionalem locum, non turbulenter sed quietè, accedite.
- XI. Bini, quoad ejus fieri potest, convenite.
- XII. Ordine confidite.
- XIII. Mane, priusquam conveniatis, cibum ne capite, sed jejuni adeste.
- XIV. Iejunium, quod in Ecclesiasticis his actionibus olim institutum fuit, ut servetis, hoc valde hortamur in Domino.
- XV. In loco autem benedictionis, quod est templum Dei, confidentes, ne vocibus obstrepite.
- XVI. Non tumultibus rem Synodalem perturbate.
- XVII. Non confabulationibus operam date.
- XVIII. Non è cancellis, intra quorum fines sessio Diæcesana habetur, exite, nisi absolutâ sessione, aut necessaria de causa.
- XIX. Cum autem exire necesse habetis, facultatem à Vicario generali petite. reversi, ad eundem venite, antequam designato loco confideatis.
- XX. Sessione de more absolutâ, non raptim turbulenter discedite, sed graviter decoreque incessu.
- XXI. Hæc omnia servate.

XXII. Cave-

XXII. Cavete denique, quæcumq; & Ecclesiasticæ disciplinæ, & Synodalis actionis dignitati, & loci venerationi, minimè conveniunt.

XXIII. Si quæ gravamina habetis, in scripto edite.

Hoc eodem pomeridiano tempore, ab horâ quartâ usque ad quintam, per totam Civitatem Osnabrugensem, in Ecclesiis Catholicorum, solemnè ritu campanæ pulsatæ fuerunt; & ipsâ die Synodi subsequenti, ab horâ quintâ matutinâ usque ad sextam; quoad usque nimirum Reverendissimus & Illustrissimus cum toto Clero (ut mox dicitur,) Ecclesiam suam Cathedralè ingressus.

Horæ diurnæ, totumque Officium divinum, hoc Synodi tempore, decimâ quartâ scilicet & decimâ quintâ Martii, matutinus solio, in puncto nimirum quartæ, inchoatum fuit, tam in Cathedrali, quam aliis Ecclesiis; adeo ut ante sextam matutinam tam Sacrum conventuale, quam etiam Horæ Canonice, ad Nonam usque exclusivè finitæ fuerint. In Cathedrali, propter Officium divinum valde longum, Matutinum decantarunt ab horâ quartâ pomeridiana pridie Synodi; Vesperæ ipso die Synodali privatim in Choro per solutæ fuerunt; cum, post horam duodecimam diei, prima Synodi Sessio finem primum habuerit.

SESSIO PRIMA.

Die itaque decimâ quartâ mensis Martii, horâ sextâ matutinâ, ad prædictam solemnem campanarum compulsationem, convenit totus Clerus, tam Regularis, quam secularis, in Ecclesia Cathedrali Osnabrugensi. Auditâ sextâ, movetur processio per portam minorem Cathedralis Ecclesiæ versus sanctum Paulum, ad adducendum ex Residentia Reverendissimum ac Illustrissimum Principem.

ORDO PROCESSIONIS.

Primum procedunt Scholares. Hos sequuntur Franciscani, Dominicani, Cistercienses, Benedictini, Clerici alumni, Capellani & Vicarii Parochialium Ecclesiarum, Pastores rurales secundum Decanatus divisi, ut in Synodo Osnabrugensi, quæ habita fuit anno millesimo sexcentesimo trigésimo, designati sunt; Vicarii Collegiatæ Ecclesiæ ad sanctum Joannem, Vicarii Cathedralis Ecclesiæ, Decani rurales, deputati Monasteriorum tam virorum quam feminarum, Capitulum SS. Ægidii & Caroli in Widenbrug, Capitulum sancti Alexandri in Wildeshufen, Capitulum sancti Joannis Osnaburgi, Prælati ex Clarholt, Abbas Iburgensis, & denique Capitulum Cathedrale, quod Illustrissimus, ubi ad Residentiam suæ Celitudinis pervenerat, aulicis suis stipatus, immediate secutus est.

Vi primum Illustrissimus Ecclesiam ingressus, depositâ mozettâ, assumpsit cappam Episcopalem; Dominus Præpositus à Leeraat, eidem de more aspersorium porrexit; quo se & alios aspergens, statim per navim Ecclesiæ ad genusflexorium, ante altare sanctæ Crucis, prope Venerabile Sacramentum, præparatum, perrexit, & in eo, toto Clero subsistente, parumper genusflexus oravit. Finita oratione, Illustrissimus surrexit; Clerus regularis remansit ante Chorum, in duo latera in navim Ecclesiæ divisus; foraneus verò, & qui ex Civitate erat, una cum Prælati & Illustrissimo, ad Chorum ascendit; singuli ad designata sibi loca perre-

xerunt; Cathedrales Canonici (iis exceptis, qui Reverendissimo in sacris ministraturi erant) subsellia Chori superiora, Vicarii vero inferiora occuparunt. E regione throni Episcopalis collocavit se Abbas Iburgensis super nudo genusflexorio, & sedili, ad id præparatis. Pastores & Ecclesiarum Rectores, Canonici Collegiarum extra urbem, Vicarii, Beneficiarij, & Capellani, in spatio inter subsellia Chori intermedio, in certas lineas divisi, se firmarunt.

Interea dum hæc fiunt, continuo ab ingressu Illustrissimi in Ecclesiam, organa & campanæ pulsatæ fuerunt; Reverendissimus ante altare quoque summum genusflexus more solito oravit. Facta oratione, & exhibitâ altari reverentia, comitatus ab assistentibus, ad sedem suam perrexit. In qua cum modico spatio confedisset, organa & campanæ cessarunt. Et mox surgens Reverendissimus, Nonam (prout alias Tertiam) incepit; quam Chorus profectus est. Sub Nona Illustrissimus indutus est solitis paramentis, humerali, amictu, alba, cingulo, cruce pectorali, stola pluviali, ac mitra, & accessum ad Sacrum legit; in fine Nonæ cantavit Collectam, & Nonam finivit. quâ finitâ, deposuit pluviale; & reliquis paramentis omnibus Pontificalibus, uti tunicella, dalmatica, casula, assumptis, cum assistentibus, similiter indutus, Sacrum votivum solenne de Spiritu sancto incepit.

MISSE CELEBRATIO, & Communionis distributio.

Sacrum hac die cantatum est solemniter de Spiritu sancto, absque ulla commemoratione, per Reverendissimum ac Illustrissimum Episcopum. Musica, toto Sacri tempore, solemnè fuit. Clerus à tribus, ad id deputatis, incensatus; factæque Communionis ejusdem Cleri, stolis rubris à Sacerdotibus assumptis. Dum igitur altâ voce Diaconus Missæ, post sumptam ab Illustrissimo Communionem, cantavit Confiteor, mox bini accesserunt ad sacram synaxin, servato dignitatis ordine. Benedictio solemnè, à Reverendissimo & Illustrissimo in fine Missæ dari solita, usque ad Synodum, juxta